

[Landbrugsministeren.]

tet. Det er af vældig betydning, at dette renommé kan fastholdes. Det kan det kun, såfremt der sker en fortsat rationalisering og effektivisering i forarbejdningsindustrien og i afsætningsvirksomhederne i de kommende år.

Netop her er en af de største udfordringer, erhvervet må tage op, hvis vi skal forbedre vor internationale konkurrenceevne. Derfor er det nødvendigt, at der hurtigt kommer mere gang i strukturprocessen inden for forarbejdnings- og afsætningssektorerne. Det er nemlig en realitet, at strukturprocessen i disse sektorer stort set gik i stå, efter at vi trådte ind i EF. Denne udvikling eller rettere mangel på udvikling er beklagelig, især når man ser, hvad der foregår i andre lande, som vi skal konkurrere med.

Det egentlige landbrug har gennemløbet en markant strukturproces inden for de sidste 15 år. Landbrugsbefolkningen er reduceret fra 17 pct. af den samlede befolkning i 1960 til 8 pct. i 1975. Landbrugsarealet er i samme periode blevet formindsket med ca. 180.000 ha på grund af bebyggelse, vejanlæg osv. Antallet af landbrugsbedrifter er reduceret med ca. 70.000 til knap 130.000, og den gennemsnitlige bedriftsstørrelse er i samme 15-årige periode øget fra 16 til knap 23 ha. Disse tal viser, at erhvervet har gennemgået en hastig strukturproces. På den anden side kan vi i dag konstatere, at denne proces har medført, at vi har et forspring i forhold til de øvrige EF-lande, hvor den tilsvarende proces først senere er kommet i gang.

Men selv om vi har været igennem en stærk strukturproces, er den formentlig dog stadig ikke tilendebragt. Det vil derfor være naturligt at tage spørgsmålet om landbrugsarealet og den fremtidige landbrugsstruktur op til fornyet overvejelse. Det er regeringens opfattelse, at hensynet til de landbrugsmæssige arealinteresser må tilgodeses i forbindelse med den fysiske planlægning. Arealanvendelsen bør efter min opfattelse administreres ud fra den kendsgerning, at landbrugsjord og særlig den gode landbrugsjord er en begrænset ressource, som man bør økonomisere med mest muligt.

Det er vigtigt, at planlægningen anvendes til at styre udviklingen, så både miljø- og

landbrugshensyn kan tilgodeses. Med henblik herpå har jeg iværksat en landsomfattende klassificering af landbrugsjorden. Når dette arbejde er helt afsluttet om 2-3 år, vil der være skabt et nyttigt redskab for alle myndigheder ved afvejning af de landbrugsmæssige hensyn i forhold til andre arealinteresser.

Et andet centralt spørgsmål er den fremtidige landbrugsstruktur. I den nuværende struktur er den enkelte landmand et centralt led i hele produktionsprocessen. Vor struktur er kendetegnet af, at alle former for ejendomsstørrelser og ejendoms typer er repræsenteret. Det giver den enkelte landmand mulighed for udfoldelse efter evner og interesser; det er en struktur, som gerne skulle fastholdes.

Måske bør vi foretage en række tilpasninger, f. eks. med hensyn til sammenlægningsgrænser, men systemet som sådant må fastholdes. Alternativet til dette system kunne nemlig tænkes at være et meget stærkt industrialiseret landbrug, der nødvendigvis måtte være præget af kapitalkoncentration på relativt få hænder. Et sådant system finder regeringen ikke ønskeligt.

Vor lovgivning må derfor være indrettet således, at den enkelte landmand fortsat kan få mulighed for at erhverve en ejendomsstørrelse og -type, der passer til hans interesser og evner. En af de væsentligste forudsætninger for, at det kan lade sig gøre, er, at stigningstakten i priserne på landbrugsjord begrænses. Det er et vigtigt spørgsmål i forbindelse med landbrugets største problem, nemlig generationsskiftet.

Problematikken omkring generationsskiftet er mangesidet. Derfor har regeringen også taget initiativ til at få det belyst i forbindelse med det udvalgsarbejde, der er i gang. Jeg håber, at vi her kan få svar på eller antydning af svar på, hvorledes generationsskiftet klares i fremtiden. I denne forbindelse er det nærliggende at stille spørgsmålet, om selvejet kan bevares, eller om det bliver nødvendigt at finde frem til andre besiddelsesformer. Fast ejendom vil formentlig fortsat være et tiltrækkende objekt for kapitalanbringelse ud fra forventningen om inflationssikring. Men de, som vil være i stand til at skaffe nødvendig kapital til anbringelse i fast ejendom, udgøres næppe af